

Protokół

12. posiedzenia, I. sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 28. sierpnia 1877.

Początek o godzinie 10 $\frac{1}{2}$ rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzieki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Kulczycki i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów: 128.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Oswald Bartmański.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokoły z 10. i 11. posiedzenia są złożone w biurze sejmowém do przejrzenia.

Marszałek zawiadamia Izbę, że udzielił urlopu 8-dniowego pp. Milieskiemu i Rosnerowi.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta spis petycyi od Nr. 239 do 272, przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom: Nr. 239 komisji drogowój, Nr. 240 komisji budżetowój, Nr. 241 komisji drogowój, Nr. 242 komisji kultury krajowój, Nr. 244—246 komisji petycyjnej, Nr. 247, komisji prawniczej, Nr. 248 komisji drogowój, Nr. 249 komisji adresowój, Nr. 250 komisji prawniczej.

P. Łazarski wnosi, ażeby Nr. 250 odesłać do Wydziału krajowego jako do komisji — do zbadania.

Izba uchwala ten wniosek.

Dalsze petycje przydzielił Marszałek: Nr. 251 komisji drogowój, Nr. 252 komisji petycyjnej, Nr. 253 komisji budżetowój, Nr. 254 komisji petycyjnej, Nr. 255 komisji prawniczej, Nr. 256 komisji adresowój.

P. Goldmann wnosi, aby tę petycją uchwaleniem adresu przez komisją adresową uważać za załatwioną.

Izba uchwala wniosek p. Goldmanna.

Dalsze petycje przydzielił Marszałek: Nr. 257 i 258 komisji petycyjnej. Nr. 259 komisji administracyjnej, Nr. 260 komisji drogowej, a 261 komisji budżetowej.

P. Onyszkiewicz wnosi, ażeby petycją Nr. 261 uznać za nagłą z poleceniem, aby komisja budżetowa zdała z niej sprawę na najbliższém posiedzeniu bez drukowania.

Izba odrzuca nagłość.

Dalsze petycje przydzielił Marszałek: Nr. 262 i 263 komisji budżetowej, Nr. 264 komisji edukacyjnej, Nr. 265 komisji administracyjnej, Nr. 266 i 267 komisji kultury krajowej, Nr. 268 i 269 komisji petycyjnej, Nr. 270 komisji edukacyjnej, Nr. 271 komisji petycyjnej. Nr. 272 komisji edukacyjnej.

P. Żurowski wnosi, aby petycją Nr. 251 odesłać do Wydziału krajowego jako do komisji z poleceniem, by zdał sprawę na najbliższej Sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz Józef Jasiński czyta spis petycji załatwionych w komisjach.

Tenże sekretarz czyta dostatecznie popartą interpelacją p. Reya do komisarza rządowego w przedmiocie rezolucji uchwalonej przez Sejm w roku 1876 w przedmiocie uregulowania feryi jesiennych w szkołach średnich i uniwersytetach.

Komisarz rządowy odpowiada na tę interpelację.

Marszałek czyta wniosek naglący p. Mycielskiego, następującej treści:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd o jak najrychlejsze przeprowadzenie zmian terytorycznych w król. Galicyi i Lodomerji z W. Księstwem Krakowskiem, które uchwałami wys. Sejmu już kilkakrotnie wys. Rządowi zalecane były“.

P. Mycielski uzasadnia nagłość wniosku i prosi o przystąpienie wprost do 2. czytania.

Izba uchwała nagłość, a następnie przyjmuje wniosek w 2. czytaniu.

P. Majer jako przewodniczący komisji edukacyjnej wnosi, ażeby Izba uchwaliła uwolnić komisję edukacyjną od drukowania sprawozdania o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie wliczania czasu służby w emeryturę suplentom.

Izba uchwała wniosek p. Majera.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych Galicyi Wschodniej i Zachodniej i W. Księstwa Krakowskiego za r. 1876.

Sprawozdawca p. Zybkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski:

„Wysoki Sejm uchwalić:

Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonych mu zamknięć rachunkowych funduszków indemnizacyjnych Galicyi Wschodniej, Zachodniej i W. Ks. Krakowskiego z roku 1876 a przyjmuje jedynie do wiadomości z zastrzeżeniami na poprzednich sesjach przy zamknięciach rachunkowych uchwalonemi.

Z uwagi zaś, że z funduszu indemnizacyjnego Galicyi Zachodniej pobrane zostały w r. 1875 i 1876 jego pozostałości rachunkowe do funduszu indemnizacyjnego Galicyi Wschodniej, raczy wysoki Sejm uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Namiestnictwo, aby kwoty z funduszu indemnizacyjnego Galicyi Zachodniej na rzecz funduszu Galicyi Wschodniej pobrane, również jak i kwoty, któreby w przyszłości pobrane być miały, utrzymywał w ewidencji celem zwrócenia tych kwot w swoim czasie funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi Zachodniej“.

Następuje rozprawa ogólna, w której nikt głosu nie zabiera, a następnie przyjmuje Izba w rozprawie szczegółowej wnioski komisji budżetowej bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1878.

Sprawozdawca p. Smarzewski, prosi Marszałka, aby zmienił porządek dzienny w ten sposób, iżby naprzód przychodził pod obrady punkt 4. porządku dziennego tj. sprawozdanie komisji budżetowej o kredycie dodatkowym dla c. k. krajowej Rady szkolnej na rok 1877.

Marszałek zarządza w myśl życzenia p. Smarzewskiego zmianę porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o przedłużeniu kredytu Radzie szkolnej uchwałą Sejmu z dnia 8 kwietnia 1876 pozwołonego.

Sprawozdawca p. Smarzewski czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia c. k. Radę szkolną krajową do wydatkowania w ciągu lat budżetowych 1877 i 1878 na zaliczki zwrotne dla gmin na budynki szkolne tej kwoty, która w rubryce I wydatków krajowego funduszu szkolnego w roku 1876 zaoszczędzoną została, a to o tyle, o ile ta kwota na podstawie uchwały z dnia 8go kwietnia 1876 roku w czasie tą uchwałą oznaczonym, nie została zużytkowaną“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1878.

Sprawozdawca p. Smarzewski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta wniosek z preliminarzem:

Rubryka	W y d a t k i	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Razem
		złt.	złt.	złt.
I.	Zasilki dla funduszów szkolnych okręgowych	209.000	—	209.000
II.	Substytucye	20.000	—	20.000
III.	Zasilki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye . .	—	2.500	2.500
IV.	Adjuta	5.000	—	5.000
V.	Remuneracye i zapomogi	10.000	—	10.000
VI.	Podatki i daniny	161	—	161
VII.	Koszta podróży i diety nauczycieli	2.000	—	2.000
VIII.	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	10.000	—	10.000
IX.	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	—	12.800
X.	Emerytury dla nauczycieli, którzy stracą posadę wskutek organizacyi	—	5.000	5.000
XI.	Dary z łaski	3.775	—	3.775
XII.	a) Potrzeby szkolne ogólnej natury	5.000	—	5.000
	b) na konferencyą nauczycielską	—	—	—
XIII.	Różne wydatki	3.000	—	3.000
XIV.	Na budynki szkolne gminom	—	—	—
	a) zaliczki zwrotne	—	—	—
	b) zasilki bezzwrotne	—	30.000	30.000
	Suma wydatków	280.736	37.500	318.236

Rubryka	D o c h o d y	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
		złt.	złt.	złt.
I.	Odsetki od kapitałów	15.757	—	15.757
II.	Dochody z dóbr, realności i innych praw	68	—	68
III.	Dodatki	3.218	—	3.218
IV.	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	3.800	—	3.800
V.	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	Taxy od spadków	7.500	—	7.500
VII.	Różne dochody	500	—	500
VIII.	Dodatek ze Skarbu Państwa	54.943	—	54.943
IX.	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne	—	8.000	—
Suma dochodów		85.786	8.000	93.786
Z porównania sumy dochodów ze sumą wydatków		—	—	318.236
Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie		—	—	224.450

Następuje rozprawa ogólna.

Przemawiają p. ks. Jasienicki, który zapowiada poprawkę, p. ks. Kitrys i sprawozdawca.

P. Jasiński Józef czyni pod względem formalnym wnioszek, ażeby przed uchwaleniem preliminarza, przyjęła Izba następujący wstęp:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz krajowego funduszu szkolnego na rok 1878“.

Izba uchwała ten wstęp.

Następnie uchwała Izba rubryki I, II, III i IVtą wydatków bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Smarzewski czyta: „Rubryka V. remuneracye i zapomogi 5000 złt.“

P. Jasienicki czyni do rubryki V dostatecznie popartą poprawkę:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przeznacza się 5000 złt. na remuneracyą katechetom cztero i więcej klasowych szkół narodowych za rok 1876/7“.

Po przemówieniu sprawozdawcy, uchwała Izba najpierw rubr. V, według wniosku komisji t. j. 5000 złt.

Następnie po przemówieniu sprawozdawcy i p. Jasienickiego w sprawie formalnej, odrzuca Izba poprawkę p. ks. Jasienickiego.

P. Jasiński Józef wnosi, ażeby resztę rubryk wydatków wyżej odczytanych od VI do XIV i wszystkie rubryki dochodów przyjąć en bloc według wniosku komisji budżetowej.

Przed poddaniem wniosku tego pod głosowanie, zapytuje Marszałek, czy żaden z posłów nie ma do uczynienia jakiej poprawki, a gdy nikt poprawki nie zgłasza, zarządza Marszałek głosowanie nad wnioskiem p. Jasińskiego Józefa, który Izba uchwała.

Początek przyjmuje Izba rubryki VI do XIV wydatków en bloc w drugim czytaniu.

Następnie uchwała Izba en bloc w 2. czytaniu wszystkie rubryki dochodów.

Następnie czyta sprawozdawca:

„Z porównania sumy dochodów 93786 złt. ze sumą wydatków 318.236 złt. okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie 224.450 złr.“

Izba uchwała bez rozprawy pokrycie niedoboru 224.450 złt. z funduszu krajowego.

P. Jasiński Józef wnosi przystąpić do 3. czytania bez czytania dopięroco uchwalonego preliminarza funduszu szkolnego krajowego na rok 1878.

Przed poddaniem tego wniosku pod głosowanie, czyta sprawozdawca jeszcze następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy zezwolić na wzajemne przenoszenie kredytów dozwolonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V i VII, oraz na wzajemne przenoszenie takichże kredytów dozwolonych w rubrykach XI i XII“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następnie uchwalwszy 3. czytanie bez czytania, przyjmuje Izba cały preliminarz funduszu szkolnego krajowego na rok 1878 w 3. czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej o kredycie dodatkowym dla c. k. krajowej Rady szkolnej na rok 1877.

Sprawozdawca p. Smarzewski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zezwala na kredyt dodatkowy do rubryki I preliminarza wydatków krajowego funduszu szkolnego na rok 1877 w ilości 25.000 złt.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrycia tego kredytu z dochodów funduszu krajowego na rachunek roku 1877 wpływających“.

P. Zyblikiewicz czyni wniosek odraczający ten przedmiot aż do powtórnego zbadania przez komisją budżetową.

Po przemówieniu sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek odraczający p. Zyblikiewicza.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydz. kraj. w przedmiocie objęcia szkół rolniczych w Dublanach w zarząd kraju.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji kultury krajowej, co Izba uchwała.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku p. ks. Sawy o uregulowanie zasad, udzielania lub odmawiania koncesji na kopytkowe.

Wnioskodawca p. ks. Sawa, uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłanie takowego do Wydziału krajowego jako do komisji z poleceniem, by na najbliższej Sesji sejmowej zdał sprawę.

Izba uchwała ten wniosek.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego, donoszącem o wykończeniu budowli zakładu na Kulparkowie, o złożeniu na stół Izby aktu kolaudacyjnego, oraz o dalszych potrzebach budowlanych zakładu.

Sprawozdawca p. Hoszard, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby cały akt kolaudacyjny przedłożył ponownie na przyszłej Sesi sejmowej do zbadania.

II.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt z pozostałości kasowych r. 1877, na wypłacenie reszty należności za roboty wykonane w dawniej części zakładu, w kwocie 835 zł. 64¹/₂ ct.

III.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt z pozostałości kasowych r. 1877, na wypłacenie reszty należności za wykonane roboty i pozostałe materiały budowlane, w myśl kontraktu z 2 m aja 1875 r. w kwocie 8.071 złt. 89¹/₂ ct.

IV.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt z pozostałości kasowych r. 1877, na wykończenie robót w budynku głównym zakładu na Kulparkowie, niemniej w budynku ekonomicznym, w łazienkach, w korytarzach i między budynkami, w kwocie 9.802 złt. 90 ct.

V.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877 na wewnętrzne urządzenia w zakładzie na Kulparkowie w kwocie 25.000 złt. w. a.

VI.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na budowę prosektoryum w zakładzie na Kulparkowie w kwocie 13.685 złt. 99 ct.

VII.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na urządzenie kaplicy w zakładzie na Kulparkowie w kwocie 4.200 złt.

VIII.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na urządzenie dwóch dzwigni w zakładzie na Kulparkowie w kwocie 2.861 złt. 51 ct.

IX.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na przekształcenie latryn w zakładzie na Kulparkowie w kwocie 7.583 złt. 66¹/₂ ct.

X.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na drogę w tylniej części zakładu na Kulparkowie w kwocie 2.371 złt. 66 ct.

XI.

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy z pozostałości kasowych r. 1877, na oparkanie zakładu na Kulparkowie w kwocie 3.983 złt. 98 ct.

XII.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania tych otwartych mu kredytów, w łącznej sumie 78.396 złt. 98 ct., aż do końca roku budżetowego 1878.

XIII.

Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby na przyszły rok złożył na stół Izby plany i kosztorysy na budynek administracyjny na Kulparkowie, zastosowany do koniecznych a skromnych potrzeb, którego kosztu nie mogą przenosić kwoty 45.000 złt. w. a.“

Następuje rozprawa ogólna.

Po przemówieniu p. Zyblikiewicza (2 razy), Pietruskiego, Chrzanowskiego, Krukowieckiego i sprawozdawcy, przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I.

P. Krukowiecki przemawia przeciw I. ustępowi.

Po przemówieniu p. Smolki i p. Sprawozdawcy, uchwała Izba ustęp I. według wniosku komisji administracyjnej.

Sprawozdawca p. Hoszard, czyta ustęp II.

P. Chrzanowski czyni następującą dostatecznie popartą poprawkę, tak do ustępu II. jak i do następnego — zamiast słów: „z pozostałości kasowych z r. 1877“ przyjąć: „na r. 1877 i 1878“.

Po przemówieniu p. Smolki i p. sprawozdawcy, uchwała Izba ustęp II zmodyfikowany według poprawki p. Chrzanowskiego.

• Sprawozdawca czyta ustęp III.

Izba uchwała ustęp III. zmieniony odpowiednio do powyższej poprawki p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca czyta ustęp IV.

Izba uchwała ustęp IV. zmieniony odpowiednio do powyższej poprawki p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca czyta ustęp V.

Izba uchwała ustęp V. zmieniony odpowiednio do powyższej poprawki p. Chrzanowskiego.

P. ks. Buchwald wnosi, ażeby Izba resztę ustępów od VI do ustępu XIII przyjęła en bloc z uwzględnieniem poprawki p. Chrzanowskiego przy ustępie VI, VII, VIII, IX, X i XI.

Izba uchwała wniosek p. księdza Buchwalda i przyjmuje ustęp VI do ustępu XIII en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie 3. czytanie bez czytania, przyjmuje Izba wszystkie ustępy wniosku komisji administracyjnej w 3. czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie szkół rękodzielniczych.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje myłkę druku w ustępie 2. wniosku, mianowicie słowo: „się“ na: „Sejm“ i czyta następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. 1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrycia kosztów — na utworzenie i zaopatrzenie w środki naukowe tych tworzących się szkół rękodzielniczych, dla których c. k. Rząd ustanowi nauczyciela na koszt skarbu państwa a gmina dotycząca lub powiat, albo też gmina wspólnie z powiatem lub pojedyncze osoby przyjmą obowiązek zaspokojenia wszystkich innych jej potrzeb, w szczególności dostarczenia bezpłatnego lokalu, opału, usługi i oświetlenia.

2. Niniejsze upoważnienie rozciąga Sejm i na już istniejące szkoły rękodzielnicze w kraju.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by za porozumieniem z prezesem wystawy krajowej lub jego zastępcą zajął się wydaniem dokładnego a fachowego opisu wystawy krajowej — w którym to opisie z szczególną uwagą ma być traktowany przemysł domowy rękodzielniczy.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem w celu utworzenia przy Wydziale krajowym stałej kuratorji dla spraw rękodzielnictwa przemysłu domowego i upoważnia go do ustanowienia téj kuratorji bez odwołania się do Sejmu.

5. Na cele wskazane w uchwałach 1, 2 i 3, Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu z funduszków krajowych na rok 1878 kredyt do wysokości 9000 złt.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej Sesijskiej przedłożył sprawozdanie z wyniku czynności w sprawie szkół rękodzielniczych.

B. Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby nakazał organom podwładnym, iżby przy układaniu podatku zarobkowego, ściślej przestrzegały rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 23 stycznia 1857 l. 6561, tudzież rozporządzenie krajowej Dyrekcji finansowej z 14. kwietnia 1851 l. 18154, w myśl których rękodzielnictwo przemysłu domowego, o ile nie jest stałym zarobkowaniem, wolnem jest od podatku zarobkowego.

W rozprawie ogólniej przemawiają p. Rey i sprawozdawca.

Następuje rozprawa szczegółowa.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku.

P. Rey czyni do ustępu 1. następującą dostatecznie popartą poprawkę: po słowach: „pojedyncze osoby“, dodać słowa: „lub wreszcie prywatne stowarzyszenia“.

P. Skrzyński zapowiada poprawkę do ustępu 4, a p. Wodzicki Henryk do ustępu 6.

Po oświadczeniu sprawozdawcy, że imieniem kultury krajowej przyjmuje poprawkę p. Reya, uchwała Izba ustęp 1. wraz z poprawką p. Reya.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. który Izba uchwała bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 3, który Izba przyjmuje bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 4.

Po przemówieniu p. Skrzyńskiego, i p. Rapoporta, czyni p. Rey następującą dostatecznie popartą poprawkę: opuścić wiersz ostatni ustępu 4: „i upoważnia go do ustanowienia téj kuratorji bez odwołania się do Sejmu“, a natomiast przyjąć: „i przedłożył sprawozdanie na najbliższej Sesijskiej“.

Następnie po przemówieniu sprawozdawcy, zgłasza p. Rapoport dostatecznie popartą poprawkę: zamiast: „kuratorji dla spraw rękodzielniczych“, przyjąć: „kuratorji dla szkół rękodzielniczych“.

Marszałek ze względu na to, że poprawka p. Rapoporty została uczyniona już po zamknięciu rozprawy, zapytuje Izbę, czy życzy sobie na nowo otwarcia dyskusji nad poprawką p. Rapoporty. Izba oświadcza się przeciw temu.

Początek uchwała Izba ustęp 4. zmieniony według poprawki p. Reya.

Sprawozdawca czyta ustęp 5.

Po przemówieniu p. Wodzieckiego Henryka, czyni p. Męciński następującą dostatecznie popartą poprawkę:

„Na cele wskazane w uchwałach 1. i 2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 8000 złt., a na cele wskazane uchwałą III. 7000 złt. z funduszy krajowych na rok 1878“.

Następnie po przemówieniu p. sprawozdawcy odrzuca Izba ustęp 5. według poprawki p. Męcińskiego, a przyjmuje ustęp 5. według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 6. i oświadcza, że w imieniu komisji kultury krajowej cofa ten ustęp.

P. Rey podnosi jednak ustęp 6. wniosku komisji i wnosi przyjęcie takowego. Izba uchwała ustęp 6.

Uchwaliwszy 3. czytanie bez czytania przyjmuje Izba wszystkie ustępy w 3. czytaniu.

Sprawozdawca czyta rezolucję, którą Izba uchwała bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji budżetowej nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o kosztach sanitarnych i szczepienia ospy, i o powiększeniu sił lekarskich w kraju.

Sprawozdawca p. Haller, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić, co następuje:

1) Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynienie kroków właściwych u c. k. Rządu w celu wyjednanego, ażeby skarb państwa ponosił wydatki sanitarne w Galicji w całości lub przynajmniej w części.

3) W razie, gdyby c. k. Rząd żądaniu temu odmówił, upoważnia się Wydział krajowy do wytoczenia sporu przed trybunał państwowy.

3) Sejm przyjmuje zatwierdzając do wiadomości Uchwałę Wydziału krajowego z dnia 2. kwietnia 1876 do l. 6970, mocą której ustanowione zostały cztery nagrody — po 200, 180, 150 i 100 złt. w. a. — dla lekarzy lub chirurgów, wyszczególniających się przy szczepieniu ospy ochronnej“.

Następuje rozprawa ogólna.

P. Madeyski przemawia przeciw wnioskowi komisji i zapowiada poprawki.

Po przemówieniu pp. Żurowskiego, Zyblikiewicza, Chrzanowskiego i sprawozdawcy (2 razy) przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1.

P. Madeyski przemawia przeciw ustępowi 1.

Następnie po przemówieniu pp. Golejowskiego, Wodzieckiego Henryka, Grocholskiego i Badeniego Józefa obejmuje przewodniczenie zastępca Marszałka ks. Biskup Stupnicki.

P. Abrahamowicz wnosi zamknięcie dyskusji, co Izba uchwała.

Następnie po przemówieniu jeszcze p. Madeyskiego. komisarza rządowego i sprawozdawcy uchwała Izba ustęp 1. według wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta ustęp 2.

P. Pietruski czyni następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu 2: zamiast słów: „upoważnia się Wydział krajowy” — przyjąć słowa: „poleca się Wydziałowi krajowemu”.

Po przemówieniu p. Madeyskiego, uchwała Izba zamknięcie rozprawy.

Począł po przemówieniu jeszcze pp. Golejewskiego i sprawozdawcy odrzuca Izba ustęp 2.

Sprawozdawca czyta ustęp 3.

P. Żurowski czyni następującą dostatecznie popartą poprawkę jako dodatek:

„Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Uchwała Wydziału krajowego z dnia 2. kwietnia 1876 do l. 6970 traci z dniem 1. stycznia 1878 moc obowiązującą”.

Po przemówieniu pp. Grocholskiego, Żurowskiego i sprawozdawcy, uchwała Izba ustęp 3. według wniosku komisji budżetowej, odrzuca zaś poprawkę p. Żurowskiego.

Uchwaliwszy następnie 3. czytanie bez czytania przyjmuje ustępy 1. i 3. w 3. czytaniu.

Marszałek obejmuje przewodniczenie.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie ustanowienia nowego sądu powiatowego w Zakliczynie w starostwie brzeskiem.

Sprawozdawca p. Jasiński Józef uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. Ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. u. p. swe zdanie za utworzeniem nowego sądu powiatowego w Zakliczynie nad Dunajcem w starostwie brzeskiem, do którego przydzielone być mają miejscowości następujące:

1) Wróblowice, 2) Janowice z przyległościami Gierowa i Podbrzezcie, 3) Łusławice, 4) Faściszowa, 5) Kończyska, 6) Bieśnik, 7) Słona, 8) Zdonia, 9) Stróże, 10) Wola stróżka, 11) Wesołów, 12) Zakliczyn, 13) Olszowa, 14) Paleńnica, 15) Borowa, 16) Dzierzaniny, 17) Ruda, 18) Filipowice. 19) Piaski Drużków, (które to 19 miejscowości przynależą dotąd do okręgu c. k. sądu powiatowego w Wojnicz, dalej 20) Brzozowa, która należy dotąd do sądu powiatowego w Tuchowie); wreszcie 21) Siemiechów, (który należy dotąd do sądu powiatowego w Tarnowie)“.

W rozprawie ogólniej nikt głosu nie zabięra a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Jasiński Józef wnosi przyjęcie en bloc całego wniosku komisji. Izba uchwała ten wniosek i przyjmuje cały wniosek en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy 3. czytanie bez czytania, uchwała Izba wniosek komisji prawniczej w 3. czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem do ustawy, zezwalającej na pobór opłaty od psów w mieście Lwowie.

Sprawozdawca p. Wereszezyński czyta sprawozdanie z następującym projektem do ustawy:

„U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze gminnej opłaty od psów w obrębie miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Gmina król. stoł. miasta Lwowa pobierać będzie przez organy swoje rocznie od każdego psa utrzymywanego w obrębie miasta Lwowa z przedmieściami gminną opłatę:

- a) od psa samca po pięć (5) złt. w. a.
- b) od psa samicy po jednemu (1) złt. w. a.

§. 2.

Opłata uiszczać się ma całorocznie z góry w styczniu każdego roku.

§. 3.

Od psa, który w ciągu roku nad czternaście dni we Lwowie pozostaje, uiszczyć należy opłatę za cały rok.

§. 4.

Szczenięta ssące nie podlegają opłacie.

§. 5.

Trzymanie psa nad czternaście dni we Lwowie bez zgłoszenia do Magistratu i uiszczenia opłaty podpada grzywnie wysokości dwukrotnej opłaty.

§. 6.

Psy w obrębie realności ciągle na uwięzi trzymane, czyli tak zwane łańcuchowe, są wolne od gminnej opłaty, muszą być jednak corocznie Magistratowi wykazywane.

§. 7.

Niewykazanie w przeciągu dni czternastu Magistratowi psa łańcuchowego podpada grzywnie w §. 5. ustanowionej.

§. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia po jej ogłoszeniu, a jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 19. grudnia 1872 l. 75. Dz. u. kr. o poborze opłaty gminnej od psów w obrębie miasta Lwowa.

§. 9

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych*.

Następuje rozprawa ogólna.

P. ks. Sawa wnosi przejście do porządku dziennego nad całym przedmiotem a ewentualnie zapowiada poprawki.

Uchwalono zamknięcie dyskusyi.

P. Abrahamowicz zapowiada poprawki do §. 1. 2. i 3.

Następnie po przemówieniu jeszcze pp. Madeyskiego, Golejewskiego i sprawozdawcy, odrzuca Izba wniosek przejścia do porządku dziennego i przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. ks. Sawa czyni do §. 1. następującą poprawkę:

„§. 1. ustawy o psach stosuje się nie do tych właścicieli psów, którzy już taxę 2 złt. opłacają, ale do tych, którzy na przyszłość psy trzymać będą“.

P. Abrahamowicz czyni następującą poprawkę do §. 1.: „lit. a) §. 1. ma opiewać: od psa samea po 3 złt. w. a.“.

Poprawka p. Abrahamowicza zostaje dostatecznie poparta; poprawka p. ks. Sawy, aby niniejsze postanowienia nie były zastosowane do psów, które do opłacenia już zameldowane zostały, nie zostaje dostatecznie poparta.

Po przemówieniu p. Zyblikiewicza i sprawozdawcy, odrzuca Izba poprawkę p. Abrahamowicza, uchwała zaś §. 1. według wniosku Wydziału krajowego.

Po oświadczeniu p. Abrahamowicza, że odstępuje od dalszych poprawek, uchwała Izba na wniosek p. Wolańskiego przystąpić do głosowania en bloc i przyjmuje resztę paragrafów, tytuł i wstęp en bloc w 2. czytaniu.

A uchwalwszy 3. czytanie bez czytania, przyjmuje Izba wszystkie paragrafy, tytuł i wstęp projektu ustawy w 3. czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zaprowadzenia w król. stoł. mieście Krakowie opłaty od psów.

Sprawozdawca p. Wereszezyński czyta sprawozdanie z następującym projektem:

„U s t a w a

z dnia dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadająca gminie król. stoł. miasta Krakowa prawo pobierania opłaty od psów w obrębie miasta Krakowa i przedmieść jego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Od każdego psa, w obrębie miasta Krakowa i przedmieść jego utrzymywanego, ustanawia się opłatę w kwocie czterech złt. w. a., w dwóch półrocznych ratach 1 stycznia i 1 lipca każdego roku uiszczać się mającą.

§. 2.

Wolne są od opłaty:

a) szczenięta, nie mające więcej nad dni dziesięć,

b) psy, które służą do strzeżenia lub przemysłu. Pierwsze, o ile przez dzień są trzymane na uwięzi, drugie o ile służą trudniącym się pędzeniem bydła, lub używane bywają do ciągnięcia ciężarów w zaprzęgu. Z pierwszych psów jeden, z drugich dwa tylko wolne są od opłaty.

c) Psy należące do osób nie miejscowych, t. j. osób, które mają swe stałe zamieszkanie po za obrębem Krakowa a przytém dłużej nad trzy miesiące w Krakowie się nie zatrzymują.

§. 3.

Spis psów odbywa się corocznie.

Tak posiadacze domów, jak i posiadacze psów obowiązani są do zgłaszania psów.

W tym celu zgłosi się w Magistracie każdy posiadacz domu, lub jego zarządca, o dwie karty zgłoszenia, jedną na psy podlegające opłacie, drugą na psy od niej uwolnione.

Karty te po wypełnieniu przez posiadaczy psów winny być w terminie dni ośmiu przez posiadacza lub zarządcę domu podpisane i Magistratowi zwrócone, a to pod karą 2 do 5 złt. w. a.

Jeżeli posiadacz psa nie wypełni karty, uskuteczni to za niego posiadacz lub zarządca domu i zrobi stosowną wzmiankę w rubryce uwag. Posiadacz psa wbraniający się wypełnić kartę ulegnie karze 2 do 5 złt. w. a.

§. 4.

W karcie zgłoszenia dla psów uwolnionych od opłaty wyrazić należy przyczynę uwolnienia

§. 5.

W ciągu dni 14 po rozpoczęciu półroczu, t. j. po 1. stycznia i po 1. lipca, każdy posiadacz psa obowiązany jest, uiścić półroczną opłatę, na którą odbierze pokwitowanie wraz ze znaczkiem wyrażającym rok i liczbę porządkową spisu psów.

Posiadacze psów uwolnionych od opłaty winni zgłosić się w powyższym terminie o kartę uwolnienia, wyrażającą czas i dom dla którego służy. Dla psów używanych do pędzenia bydła, niemniej dla psów osób czasowo bawiących w Krakowie wydawane będą za opłatą 10 ct. a. w. marki odmiennego kształtu.

§. 6.

Szczenięta, które mają więcej, jak dni dziesięć, winny być po upływie tego terminu, najdalej w dni ośm, ustnie lub pisemnie do opłaty zgłoszone.

Również i psy, które po upływie peryodycznego terminu zgłoszenia nabyte zostaną, lub po upływie tego terminu na własność nowego posiadacza przechodzą, winny być najdalej w ciągu dni ośmiu, ustnie, lub pisemnie na nowo zgłaszane, i opłata od nich za bieżące półrocze złożoną, o ile już przedtém uiszczoną nie była.

Jeżeli posiadacz psa zgłoszonego, który w ciągu półrocza padł, zaginął, sprzedanym został, lub w inny sposób wyszedł z jego posiadania, chce uwolnić się od obowiązku poniesienia opłaty za następujące półrocze, winien w terminie dni 14 od rozpoczęcia nowego półrocza rachując, donieść o ubytku psa, dla uwidocznienia w spisie.

Zaniechanie tego doniesienia, pociąga za sobą obowiązek uiszczenia półrocznej opłaty.

§. 7.

Uiszczono opłaty zwracanemi nie będą.

§. 8.

Kto psa przed opłatą ukrywa, lub cudzej marki używa, ulegnie karze, wysokości półrocznej opłaty.

§. 9.

Marka winna być przymocowaną na obroży psa.

Psy nieopatrzone marką będą przez oprawcę chwytnane, a po upływie trzech dni zgładzone, jeżeli się posiadacz nie zgłosi.

Schwytane psy wydawać będzie oprawca zgłaszającemu się posiadaczowi tylko po udowodnieniu uiszczenia opłaty lub kary w §. 8. przepisanej i zapłaceniu oprawcy kwoty 1 złt. w. a.

Psy, które służą do strzeżenia, nie trzymane na uwięzi, będą jako wałęsające się chwytnane; posiadacze zaś, żądający w powyższym terminie ich zwrotu, winni będą wykazać się kartą uwolnienia, a nadto ulegną karze 1 złt. w. a.

§. 10.

W razie zagubienia marki można za opłatą 20 ct. w. a. otrzymać nową markę, przedtém atoli udowodnić należy, że opłata uiszczoną została.

§. 11.

Kary z mocy postanowień §§. 3. 8. i 9. orzeka Magistrat. Od takich orzeczeń Magistratu odwoływać się można w terminie dni 14 do politycznej Władzy krajowej.

Kary te wpływają do kasy miejskiej.

§. 12.

Sposób pobierania tej opłaty, kontrolowania, i środki zaradzenia nadużyciom, określi bliżej regulamin wydać się mający przez właściwe organa reprezentacji miasta Krakowa.

§. 13.

Ustawa niniejsza ma moc obowiązującą z początkiem najbliższego półrocza po jej ogłoszeniu.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych“.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Abrahamowicz i zapowiada poprawkę.

Na wniosek p. Golejewskiego uchwała Izba zamknięcie rozprawy.

P. Dzieduszycki Wojciech wnosi przyjęcie en bloc całego projektu ustawy.

Marszałek oznajmia, że wniosek ten może być poddany pod głosowanie po odczytaniu poprawek, zgłoszonych przez p. Abrahamowicza.

Po przemówieniu p. Zyplikiewicza i sprawozdawcy, przystępuje Izba do rozprawy szczegółowej.

Po przemówieniu p. Abrahamowicza i odczytaniu zapowiedzianych poprawek, które poparcia nie znajdują, uchwała Izba wniosek p. Dzieduszyckiego Wojciecha przyjęcia en bloc całego projektu ustawy i przyjmuje cały projekt ustawy en bloc w 2. czytaniu.

Uchwaliwszy następnie 3 czytanie bez czytania, przyjmuje Izba wszystkie paragrafy, tytuł i wstęp projektu ustawy w 3. czytaniu.

Marszałek zamyka posiedzenie o godz. 2iej, naznaczając przyszłe na dzień 28. b. m. o godz. 6ej wieczorem z następującym porządkiem dziennym:

„Porządek dzienny trzynastego posiedzenia

1szej Sesyji, IV peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w wtorek dnia 28. sierpnia 1877 o godzinie 6tej wieczorem.

1. Wybór sześciu członków Wydziału krajowego.
2. Wybór sześciu zastępców członków Wydziału krajowego“.

Marszałek krajowy:

L u d w i k W o d z i c k i

Sekretarze :

Józef Jasiński.

Alfons Czaykowski.

Spis petycyj

po dzień 27. sierpnia 1877 do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 239. Wydział powiatowy w Staremmieście z poparciem petycji gminnej Topolnicy o udzielenie prawa do poboru myta mostowego przez p. Michała Popiela.
- „ 240. Antoni Oksza Orzechowski adjunkt oddziału rachunkowego Wydziału krajowego o udzielenie zaliczki zwrotnej w kwocie 1500 złt. przez p. Maxa.
- „ 241. Gminy Mochnate i Matkowa o pozwolenie poboru myta mostowego na rzece Stryj
przez p. Jasienieckiego.
- „ 242. Wydział powiatowy w Nadwornie o wyjednanie wolnego poboru surowicy dla gmin powiatu Nadwórna przez p. ks. Mandyczewskiego.
- „ 243. Wydział powiatowy w Nadwornie o założenie szkoły przemysłowej wyrobów drzewnych w miejscowości Nadwornie przez p. ks. Mandyczewskiego.
- „ 244. Zakład wychowania ubogich dziewcząt w Stanisławowie o udzielenie zapomogi z funduszków krajowych przez p. Kamińskiego.
- „ 245. Włodzimierz Manastyrski, gr. kat. katecheta przy głównej szkole 4-klasowej w Rawie ruskiej, o remuneracyą za udzielanie nauki religii przez p. ks. Krasickiego.
- „ 246. Józefa Starzecka, wdowa po Janie Starzeckim nauczycielu szkoły ludowej, w Dukli o zapomogę.
przez p. Łukasiewicza.
- „ 247. Obszary dworskie i gminy Lojsee, Lubno szlacheckie i Opacie w pow. Jasielskim o wyłączenie od Sądu żmigrodzkiego a przydzielenie do Sądu w Jaśle . przez p. Łukasiewicza.
- „ 248. Reprezentacya gminy miasta Rohatyna o uchwałę budowy drogi krajowej z Brzeżan do Chodorowa, a względnie przestrzeni z Rohatyna do Chodorowa. . przez p. Onyszkiewicza.
- „ 249. Mieszkańce miasta Drohobycza w przedmiocie adresu do Tronu . przez p. Ochrymowicza.
- „ 250. Gmina Tarnawa o oddzielenie jej od c. k. powiatu polit. w Żywcu i od c. k. Sądu w Słemiesiu a przyłączenie do wadowickiego powiatu przez p. Łazarkiego.
- „ 251. Wydział powiatowy w Lisku o uznanie drogi powiatowej baligrodzkiej drogą c. k. rządową lub krajową przez p. Żurowskiego.
- „ 252. Klasztor Bazylianek w Jaworowie o udzielenie stałej rocznej, a ewentualnie jednorazowej subwenyi dla utrzymania zakładu naukowego w tym klasztorze przez p. X. Stupnickiego.

- L. 253. Asystenci Oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym o polepszenie dotacyi
przez p. Kamińskiego.
- „ 254. Ks. Tomasz Jaszczór, proboszcz i przewodniczący komitetu kościoła bieckiego, o udzielenie subwencji na wybudowanie nowego chóru w kościele farnym według żądania c. k. konserwatora zabytków starożytności zabytków starożytności p. Łepkowskiego
przez p. Józefa Jasińskiego.
- „ 255. Magistrat wolnego miasta Żydaczowa o przyspieszenie utworzenia c. k. Sądu w Żydaczowie.
przez p. Bazylego Kowalskiego.
- „ 256. Mieszkańcy Gorlic w przedmiocie adresu do tronu przez p. Goldmanna.
- „ 257. Rada szkolna miejscowa w Bursztynie o zapomogę na przebudowanie szkoły w Bursztynie.
przez p. Sawczyńskiego.
- „ 258. Ks. Jan Balwierzak i ks. Wawrzyniec Stańkiewicz, katecheci przy szkołach ludowych w Jasle, o remuneracyą za udzielanie nanki religii przez p. Mycielskiego.
- „ 259. Wydział powiatowy w Jarosławiu o poczynienie stosownych kroków u c. k. Rządu celem uwolnienia kas pożyczkowych gminnych tamtejszego powiatu od opłaty podatku dochodowego
przez p. Zamoyskiego.
- „ 260. Wydział powiatowy w Grybowie o subwencyą na drogę powiatową przez p. Romera.
- „ 261. Komitet dla pogorzalców w Bursztynie o udzielenie zapomogi tamtejszym pogorzalcem.
przez p. Onyszkiewicza.
- „ 262. Kuratora zakładu narod. im. Ossolińskich imieniem tegoż zakładu o zasiłek na rok 1878 w kwocie 500 zł. w celu rozpoznania i ratowania zabytków piśmiennych historycznych i zabytków archeologicznych w naszym kraju przez p. Edwarda Stadnickiego.
- „ 263. Pogorzelec miasteczka Jazłowca o zapomogę przez p. Władysława Wolańskiego.
- „ 264. Gmina Krzywe powiatu ropczyckiego o zwolnienie od nowój dopłaty do płacy nauczyciela w Czarněj. przez p. Jędrzejowicza.
- „ 265. Urząd gminny posada Chyrowska o dozwoleńie pobierania dodatków gminnych od wpro-
dzanych w obręb gminy trunków na fundusz budowy szkolnej przez p. Michała Popiela.
- „ 266. Reprezentacya gminy Wierbiąza wyżnego pow. kołomyjskiego o wyjednanie pozwolenia poboru surowicy przez p. Franciszka Jasińskiego.
- „ 267. Reprezentacya gminy Wierbiąza niższego o wyjednanie pozwolenia poboru surowicy
przez p. Franciszka Jasińskiego.
- „ 268. Komitet parafialny obrz. gr. kat. w Buczaczu o 1000 zł. na restauracyą ikonostasu cerkwi
św. Mikołaja z funduszów na konserwacyę starożytności przeznaczonych
przez p. ks. Kaczałę.
- „ 269. Wydział powiatowy w Chrzanowie o wezwanie Rządu do zniesienia loteryi liczbowej w gra-
nicach Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego
przez p. Zyblikiewicza.
- „ 270. Wydział powiatowy w Chrzanowie o polecenie Radzie szkolnej krajowej, aby w celu wpro-

wadzenia nauki higieny popularnej do szkół pospolitych jako przedmiotu obowiązkowego stosowne a skuteczne poczyniła kroki przez p. Zyplikiewicza.

L. 271. Parafia gr. kat. w Biliczu w powiecie staromiejskim rozłączeni na parafie ponawiają by ich w jedną parafię złączyć przez p. Michała Popiela.

„ 272. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o wyznaczenie kwoty z funduszu szkolnego krajowego na bezprocentowe zwrotne zaliczki dla nauczycieli szkół ludowych
przez p. Sawczyńskiego.
